

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

2020 р.

КАТЕГОРІАЛЬНО-ТЕРМІНОЛОГІЧНА БАЗА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістрів

спеціальності 054 – соціологія

Укладач кандидат філософських наук, доцент кафедри соціології Кудінов
Ігор Олексійович

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від «28» серпня 2020 р.
Завідувач кафедри соціології

В.О. Скворець

Ухвалено науково-методичною радою
факультету соціології та управління

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 р.
Голова науково-методичної ради
факультету соціології та управління

О.С. Маліновська

2020 рік

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАФЕДРА СОЦІОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

М. А. Лепський

“ ____ ” _____ 2015 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 3.28 Категоріально-термінологічна база соціології»

напрямок підготовки _____ 6.030101 – «Соціологія» _____

факультет _____ соціології та управління _____

2015–2016 навчальний рік

Робоча програма «Категоріально-термінологічна база соціології» для студентів
за напрямом підготовки 6.030101 – «Соціологія». – 27 серпня 2015. – 10 с.

Розробник: Сорокіна О.С., ст. викладач кафедри соціології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціології

Протокол від 27 серпня 2015 року № 1

В.о. зав. кафедрою _____ В.О.Скворець

(підпис)

“ _____ ” _____ 2015 року

Схвалено науково-методичною радою факультету соціології та управління

Протокол від “31” серпня 2015 року № 1

Голова _____ О.С.Маліновська

(підпис)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 0301- «Соціально-політичні науки»	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність (Професійне спрямування) 7.030101 – «Соціологія»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		5-й	6-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання: творча робота		Семестр	
Загальна кількість годин – 108		10-й	12-й
		Лекції	
		12 год.	4 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 5,3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: спеціаліст	Семінарські	
		12 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		84 год.	100 год.
		Індивідуальні завдання:	
		Вид контролю:	
		залік	залік

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 24 год.: 74 год. (1:3,1)

для заочної форми навчання – 12 год.: 96 год. (1:20)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: розкриття основних концептуальних проблем соціології та соціогуманітарних наук.

Завдання:

- надати студентам базові знання щодо концептуальної та методологічної проблематики сучасної соціології та новітніх соціологічних теорій;
- виробити навички аналітичного підходу до аналізу базових категорій соціології;
- розвинути навичками роботи із соціологічними першоджерелами.

У результаті вивчення курсу студенти мають

знати:

- основні поняття та категорії курсу;
- методологію соціологічного дослідження категоріально-термінологічної бази науки;
- класичні та новітні соціологічні концепції;
- механізми та напрямки розвитку системи.

вміти:

- працювати з науковою літературою, зокрема, першоджерелами;
- самостійно робити висновки та узагальнення стосовно різних аспектів проблем, що вивчаються;
- вести дискусії, організовувати проблемні групи з метою активізації засвоєння матеріалу курсу;
- використовувати набуті знання на практиці.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Теоретичні проблеми синтезу методології та соціальної теорії.

Тема 1. Сутність категоріально-понятійного апарату та його роль в становленні соціології як науки.

Тема 2. Категоріальні ряди.

Тема 3. Теорії та парадигми в теоретичній соціології.

Тема 4. «Суспільство» як категоріальна модель.

Тема 5. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальної стратифікації та соціальної мобільності.

Змістовий модуль II. Категорії, поняття та терміни соціології.

Тема 6. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних спільностей та соціальних груп.

Тема 7. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних зв'язків.

Тема 8. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних процесів.

Тема 9. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних законів.

Тема 10. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних інститутів.

Тема 11. Аналіз категорій та термінів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усь ого	у тому числі				усь ого	у тому числі			
		л	с / п	Самост. робота			л	с/ п	Самост. робота	
С.р				Інд.	С.р				Інд.	
1	2	3	4	5		8	9	10	11	12
Змістовий модуль 1. Теоретичні проблеми синтезу методології та соціальної теорії										
Тема 1. Сутність категоріально-понятійного апарату та його роль в становленні соціології як науки.	9	2		7		11	2			9
Тема 2. Категоріальні ряди.	17	4		11		11	2			9
Тема 3. Теорії та парадигми в теоретичній соціології.	19		2	7		11		2		9
Тема 4. «Суспільство» як категоріальна модель.	11		4	7		11		2		9
Тема 5. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальної стратифікації та соціальної мобільності.	9		2	7		9				9
Разом за змістовим модулем 1	53	6	8	39		53	4	4		45
Змістовий модуль 2. Категорії, поняття та терміни соціології.										
Тема 6. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних спільностей та соціальних груп.	9	2		7		9			9	
Тема 7. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних зв'язків.	9	2		7		9			9	
Тема 8. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних законів.	9	2		7		9			9	
Тема 9. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних законів.	9		2	7		9			9	
Тема 10. Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних інститутів.	9		2	7		9			9	
Тема 11. Аналіз категорій та термінів.	10				10	10				10
Разом за змістовим модулем 2	55	6	4	35	10	55	0	0	45	10
Усього годин	108	12	12	74	10	108	4	4	100	10

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Сутність категоріально-понятійного апарату та його роль в становленні соціології як науки.	2	2
2	Категоріальні ряди.	4	2
3	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних спільностей та соціальних груп.	2	
4	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних зв'язків.	2	
5	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних законів.	2	
	Усього	12	4

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Теорії та парадигми в теоретичній соціології.	2	2
2	«Суспільство» як категоріальна модель.	4	2
3	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальної стратифікації та соціальної мобільності.	2	
4	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних законів.	2	
5	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних інститутів.	2	
	Усього	12	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денне	заочне
1	Сутність категоріально-понятійного апарату та його роль в становленні соціології як науки.	7	9
2	Категоріальні ряди.	11	9
3	Теорії та парадигми в теоретичній соціології.	7	9
4	«Суспільство» як категоріальна модель.	7	9
5	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальної стратифікації та соціальної мобільності.	7	9
6	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних спільностей та соціальних груп.	7	9
7	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних зв'язків.	7	9
8	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних	7	9

	законів.		
9	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних законів.	7	9
10	Категорії та терміни, що розкривають сутність соціальних інститутів.	7	9
11	Аналіз категорій та термінів	10	10
	Усього	84	100

8. Індивідуальні завдання

За результатами вивчення курсу студент має підготувати та захистити творчу роботу.

9. Методи навчання

Лекція, семінар.

Лекційні заняття проводяться із застосуванням аналітичного, індуктивного та дедуктивного методів. Практикується проблемний виклад теоретичного матеріалу та частково-пошуковий метод.

На семінарських заняттях закріплюється матеріал, поданий на лекціях, за допомогою самостійного звернення студентів до джерел наукової літератури. Надаються приклади аналізу актуальних політичних ситуацій. Виявляється зміст та особливості впливу політичних подій та політичних процесів. Виробляються навички аналізу різноманітних чинників політичних подій.

10. Методи контролю

Контроль рівня знань студентів щодо засвоєння ними тем з дисципліни «Соціологія» включає:

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретних завдань.

Оцінювання відповідей на семінарському занятті:

- 3 бали – відповідь є чіткою та змістовною, викладення матеріалу логічним та послідовним, доповідач вільно оперує основними поняттями, демонструє ґрунтовну підготовку із використанням декількох джерел, доповнює основні тези прикладами, висловлює власну авторську позицію;
- 2 бали – відповідь є чіткою та змістовною, викладення матеріалу логічним та послідовним, доповідач вільно оперує основними поняттями, демонструє ґрунтовну підготовку із використанням декількох джерел;
- 1 бал – відповідь є змістовною, викладення матеріалу дещо неструктуроване, доповідач вільно оперує основними поняттями, демонструє знання положень, викладених у основних джерелах;
- 0,5 бали – змістовне доповнення;
- 0,5 бали – доповідач опанував основні поняття
- 0 балів – відсутність відповіді.

Рубіжний підсумковий контроль проводиться по завершенні вивчення змістовного модуля у вигляді письмової контрольної роботи.

Оцінювання модульних контрольних робіт:

- 7-8 балів – повна змістова відповідь на всі завдання, послідовне викладення матеріалу, опанування основних понять, оперування багатьма теоретичними джерелами, наявність аргументаційної бази, переконливе демонстрування власної авторської позиції;
- 5-6 балів – повна змістова відповідь на всі завдання, послідовне викладення матеріалу, опанування основних понять, оперування багатьма теоретичними джерелами, недостатня аргументаційна база, авторська позиція не заявлена;
- 3-4 балів – поверховий та непослідовний виклад матеріалу, слабке знання теоретичних джерел;
- 1-2 бали – короткий поверховий виклад матеріалу, нечіткі та помилкові визначення

понять;

0 балів – відсутність відповідей.

Підсумковий контроль проводиться по закінченні вивчення курсу з метою оцінювання результатів вивчення навчального курсу на завершальному етапі

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Сума
Модульна атестація Змістовий модуль 1		Модульна атестація Змістовий модуль 2		ІДЗ	Залік
Форми роботи	К-ть балів	Форми роботи	К-ть балів		
1. Відвідування занять	3	1. Відвідування занять	3		6
2. Повноцінна відповідь на семінарі	8	2. Повноцінна відповідь на семінарі	8		16
3. Виконання тестового завдання	6	3. Виконання тестового завдання	6		12
4. Самостійна робота	6	4. Самостійна робота	6		12
5. Контрольна робота	7	5. Контрольна робота	7		14
		6. ІДЗ		20	20
Разом	30	Разом	30	20	80
					20
					100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ЗА ШКАЛОЮ ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

12. Методичне забезпечення

1. Категоріально-термінологічна база соціології: Навчальна програма курсу / [укладач Сорокіна О.С.]. – Запоріжжя: ЗНУ, 2014. – 9 с.
2. Робоча програма навчальної дисципліни «Категоріально-термінологічна база соціології» для студентів за напрямом підготовки 6.030101 – «соціологія».
3. Методичне забезпечення семінарських занять з курсу «Категоріально-термінологічна база соціології».
4. Методичне забезпечення до виконання індивідуального завдання з курсу «Категоріально-термінологічна база соціології».
5. Методичне забезпечення самостійної роботи з курсу «Категоріально-термінологічна база соціології».
6. Перелік питань до заліку з курсу «Категоріально-термінологічна база соціології».
7. Контрольні завдання і тести з курсу «Категоріально-термінологічна база соціології».
8. Карта забезпечення навчальною літературою з курсу «Категоріально-термінологічна база соціології».

13. Рекомендована література

Основна:

1. Андрущенко В. П., Горлач М. І. Соціологія: навч. посібник / В. П. Андрущенко, М. І. Горлач. – К. : «Єдиноріг», 1998. – 624 с.
2. Гидденс Э. Социология / Э. Гидденс. – М. : Эдиториал УРСС, 1999. – 704 с.
3. Джерри Д., Джерри Дж. Большой толковый социологический словарь (Collins) / Д. Джери, Дж. Джери. – В 2-х томах. Т.1 А-О. – М. : Вече, АСТ, 1999. – 544 с.
4. Джерри Д., Джерри Дж. Большой толковый социологический словарь (Collins) / Д. Джери, Дж. Джери. – В 2-х томах. Т.2 П-Я. – М. : Вече, АСТ, 1999. – 528 с.
5. История социологии в Западной Европе и США. Учебник для вузов / Под редакцией Г. В. Осипова. – М. : Издательство НОРМА (Издательская группа НОРМА–ИНФРА – М), 2001. – 576 с.
6. Кравченко А. И. Социология : учебник / А. И. Кравченко. – М. : Академический Проект, 2001. – 508 с.
7. Монсон П. Лодка на аллеях парка: Введение в социологию / П. Монсон. – М. : Весь мир., 1994. – 55 с.
8. Смелзер Н. Социология / Н. Смелзер. – М. : Феникс, 1994. – 688 с.
9. Социологический энциклопедический словарь: на русском, английском, немецком, французском и чешском языках / Редактор-координатор академик РАН Г. В. Осипов. – М. : Изд-во НОРМА (Издательская группа НОРМА-ИНФРА М), 2000. – 488 с.
10. Тернер Дж. Структура социологической теории / Дж. Тернер. – М. : Прогресс, 1985. – 472 с.
11. Философский словарь / под ред. И. Т. Фролова. – М. : Республика, 2001. – 719 с.
12. Фролов С. С. Социология: учебник / С. С. Фролов. – М. : Наука, 1994. – 256 с.
13. Штомпка П. Социология социальных изменений / П. Штомпка; под ред. В. А. Ядова: пер. с англ. – М. : Аспект Пресс, 1996. – 416 с.

Додаткова:

1. Вебер М. Понятие социологии и "смысла" социального действия / М. Вебер // Избранные произведения. Пер. с нем./ Сост., общ. ред. и послесл. Ю. Н. Давыдова. – М. : Прогресс, 1990. – 808 с.
2. Давыдов Ю. Н. Исторический горизонт теоретической социологии / Ю. Н. Давыдов // История теоретической социологии. – М. : 1997. – Т. 1/ – С. 5-23.

3. Зиммель Г. Проблема социологии / Г. Зиммель // Западно-европейская социология XIX - начала XX века. [Тексты] Под ред. В. И. Добренкова, Л. П. Беленковой. – М. : Наука, 1996. – С. 324-329.
4. Конт О. Дух позитивной философии / Огюст Конт // Западно-европейская социология XIX – начало XX века. [Тексты] Под ред. В. И. Добренкова, Л. П. Беленковой. – М. : Наука, 1996. – С. 5-26.
5. Парадигма, предмет и структура социологического знания // Социология. Основы общей теории / Отв. ред. Г. В. Осипов, Л. Н. Москвичев. – М. : Норма, 2003. – 912 с.
6. Парсонс Т. О структуре социального действия / Т. Парсонс. – М. : Академический Проект, 2000. – 880 с.
7. Социологическая теория и социологическое воображение // Социология как наука: предметы парадигмы: Учебник для вузов. 2-е изд., доп. и перер. / С. А. Кравченко, М. О. Мнацакян, Н. Е. Покровский и др. – М. : Экзамен, 2003. – 511 с.
8. Ахундов М. Д. Концепции пространства и время. Истоки, эволюция, перспективы / М. Д. Ахундов. – М. : Наука, 1982. – 259 с.
9. Бурдьё П. Социология социального пространства / П. Бурдьё. – М. : ИЭС; СПб. : Алетейя, 2005. – 288 с.
10. Лапин Н. И. Предмет и методология социологии / Н. И. Лапин // Социологические исследования. – 2002. – № 8. – С. 106-119.
11. Тощенко Ж. Т. О понятийном аппарате социологии / Ж. Т. Тощенко // СоцИс. – 2002. – №9. – С. 3-16.
12. Ольховиков К. М., Орлов Г. П. Категории социологии: образ мышления и словарь исследования / К. М. Ольховиков, Г. П. Орлов // СоцИс. – 2002. – №9 – С. 3-16.

14. Інформаційні ресурси

1. Арин О. Понятийный аппарат [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : http://olegarin.com/olegarin/Ponatiynyj_apparat.html
2. Арон Р. Этапы развития социологической мысли [Электронный ресурс]. – Режим доступа. – http://www.gumer.info/bibliotek_Buks/Sociolog/aron/
3. Категории социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://freqlist.ru/sociologiya/enciklopediya-sociologii/kategorii-sociologii.html>
4. Малахова Ж. Д. Работа с понятийным аппаратом [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : http://uchebnikonline.com/soziologia/vikladannya_sotsiologiyi_dosvid_innovatsiynih_priyomiv_-_malahova_zhd/vikoristannya_obraznih_porivnyan.htm
5. Павленок П. Д. О понятийно-категориальном аппарате социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : http://ecsocman.hse.ru/data/486/189/1217/003-PAVLENOK_Px2cD.pdf
6. Понятийный аппарат научного исследования. Основные термины и определения [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://www.sociodoc.ru/sdocs-1036-1.html>
7. Понятия социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://freqlist.ru/sociologiya/enciklopediya-sociologii/ponyatiya-sociologii-logicheskaya-struktura.html>
8. Попова И. М. Понятийный аппарат социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://bookucheba.com/obschaya-sotsiologiya-kniga/321-ponyatiynyiy-apparat.html>
9. Романовский Н. В. О понятийном аппарате современной социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://www.smolsoc.ru/index.php/2010-09-05-09-53-34>
10. Тощенко Ж. Т. Категории социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://lifesocio.com/obschaya-sotsiologiya/kategorii-sotsiologii-22064.html>
11. Тощенко Ж. Т. Понятийный аппарат социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://sociology-r.narod.ru/e-library/zhanter.htm>

12. Харчев В. Г. Понятийный аппарат социологии [Электронный ресурс]. – Режим доступа. : <http://yourlib.net/content/view/10207/118/>